

Література:

1. Дойл А. К. Скандал у Богемії. URL: <https://www.e-reading.club/chapter.php/1033389/34/artur-konan-doyl-prigodi-sherlocka-holmsa-tom-i.html>
2. Литвин І. М. Перекладознавство: навч. посіб. Вид. 6-те, допов. Черкаси : вид. Ю.А. Чабаненко, 2022. 258 с.
3. Словник UA. URL: <https://slovnyk.ua/index.php...>
4. Ташенко Г. В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу: конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов. Харків : друкарня «Мадрид», 2021. 168 с.
5. Arthur Conan Doyle. A Scandal in Bohemia. URL: <https://sherlock-holm.es/stories/pdf/a4/1-sided/scan.pdf>

Ришкова А.В., викладач,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ПРЕДИКАТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СКЛАДІ ПРОПОЗИЦІЙНО МОТИВОВАНИХ НІМЕЦЬКИХ КОМПОЗИТНИХ НАЙМЕНУВАНЬ ОСІБ

Для пропозиційної мотивації, за визначенням О. О. Селіванової, притаманний вибір ономасіологічних ознак найменувань із пропозиційних структур як різновиду ідеалізованих когнітивних моделей, у яких не використовуються механізми уяви [1, с. 161].

Предикатно-аргументний різновид пропозиційної мотивації характеризуються вибором мотиваторів, що відповідають компонентам предикатно-аргументних структур. Центральним компонентом предикатно-аргументної структури, на думку багатьох дослідників, є предикат [2, с. 45].

Ономасіологічні структури німецьких композитних найменувань осіб демонструють широкий діапазон предикатів господарської діяльності, що можна пояснити історичною еволюцією розподілу праці у суспільстві та водночас є свідченням важливої ролі цієї сфери життя у німецькій етносвідомості. Спектр поєднання предикатів господарської діяльності є надзвичайно різноманітним [3, с.43]. У структурі знань про позначене вони корелюють з об'єктом (*Perückenmacher* «jmd., der Perücken anfertigt» [4]), трансгресивом (*Teppichweberin* – „[Hand]weberin, die Teppiche webt“ [4]), локативом (*Minenarbeiter* – „Arbeiter in einer Mine“ [4]), інструментивом (*Maschinennäherin* „Arbeiterin an einer Nähmaschine“ [4]), фабрикативом (*Eisengießer* “jmd., der durch Gießen von flüssigem Eisen in Formen Gegenstände herstellt“ [4]), пацієнсом (*Bienenzüchter* „jmd., der Bienen züchtet; Imker“ [4])) та ін.

Одним з найуживаніших предикатів цієї групи є *machen*, який завдяки своєму узагальненому значенню вирізняється частотний використанням у масиві німецьких композитних найменувань осіб і корелює з найрізноманітнішими об'єктами у позначеннях людини за її професійною діяльністю: *Bürsten- und Pinselmacher* „jmd., der Bürsten und Pinsel herstellt (Berufsbez.)“ [4], *Filmmacher* „jemand, der als Regisseur und meist auch als Autor selbst Filme macht“ [4], *Hutmacher* „jemand, der beruflich Hüte produziert“ [4], *Instrumentenmacher* „jmd., der Musikinstrumente baut, im Instrumentenbau tätig ist“ [4], *Kartonagenmacher* „Facharbeiter für die Herstellung von Kartonagen (Berufsbez.)“ [4], *Orthopädieschuhmacher* „Handwerker, der (nach Anweisung eines Orthopäden) maßgefertigte Schuhe, Einlagen u.a. herstellt (Berufsbez.)“ [4], *Uhrmacher* „jemand, der beruflich Uhren verkauft und repariert“ [4] тощо.

Слід зазначити, що іноді композит з предикатом *machen* є не єдиним можливим варіантом позначення людини за професією, паралельно може вживатися композитне найменування з предикатом значно вужчого значення, наприклад, *Besenmacher – Besenbinder*, *Instrumentenmacher – Instrumentenbauer*.

Доволі частотними у складі композитних найменувань осіб є й інші предикати господарської діяльності, як-от *arbeiten* (Bauarbeiter, Hafenarbeiter), *weben* (Teppichweber, Handweber), *bauen* (Wagenbauer, Kanalbauer), *schneiden* (Holzschneider, Steinschneider), *binden* (Blumenbinder, Buchbinder), *backen* (Kuchenbäcker, Pizzabäcker) та інші.

Література:

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
2. Ришкова А.В. Пропозиційно мотивовані композитні найменування осіб у сучасній німецькій мові // Вісник Черкаського університету. Серія «Філологічні науки». Черкаси, 2011. №213. С.43-48.
3. Ришкова А.В. Мотиваційні типи композитних найменувань осіб у сучасній німецькій мові // Мовознавчий вісник: Зб. наук. пр. / МОН України. Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького; Відп. ред. Г.І. Мартинова. Черкаси, 2010. Вип. 11. С. 40-44.
4. Duden. Das Onlinewörterbuch. URL: <https://www.duden.de/woerterbuch>